Stampa u Informazzjoni

Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea
STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 140/19
Il-Lussemburgu, 12 ta’ Novembru 2019

Sentenza fil-Kawża C-363/18
Organisation juive européenne, Vignoble Psagot Ltd vs Ministre de l’Économie et des Finances

Il-prodotti tal-ikel li joriġinaw mit-territorji okkupati mill-Istat ta’ Iżrael għandu jkollhom l-indikazzjoni tat-territorju ta’ oriġini tagħhom, flimkien, fil-każ li dawn il-prodotti tal-ikel ikunu ġejjin minn insedjament Iżraeljan f’dan it-territorju, mal-indikazzjoni ta’ din il-provenjenza

Fis-sentenza Organisation juive européenne u Vignoble Psagot (C-363/18), mogħtija fit-12 ta’ Novembru 2019, li tikkonċerna l-interpretazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 1169/2011[1], il-Qorti tal-Ġustizzja, bl-Awla Manja bħala l-kulleġġ ġudikanti, iddeċidiet li l-prodotti tal-ikel li joriġinaw minn territorji okkupati mill-Istat ta’ Iżrael għandu jkollhom l-indikazzjoni tat-territorju ta’ oriġini tagħhom, flimkien, fil-każ li tali prodotti tal-ikel ikunu ġejjin minn lokalità jew minn grupp ta’ lokalitajiet li jikkostitwixxu insedjament Iżraeljan fl-imsemmi territorju, mal-indikazzjoni ta’ din il-provenjenza.

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn, minn naħa, l-Organisation juive européenne u Vignoble Psagot Ltd u, min-naħa l-oħra, il-Ministru għall-Ekonomija u għall-Finanzi Franċiż, kienet tikkonċerna l-legalità ta’ avviż dwar l-indikazzjoni tal-oriġini tal-merkanzija li tkun ġejja mit-territorji li ilhom okkupati mill-Istat ta’ Iżrael minn Ġunju 1967 li jeżiġi li dawn il-prodotti tal-ikel ikollhom l-indikazzjonijiet inkwistjoni. Dan l-avviż inħareġ b’reazzjoni għall-pubblikazzjoni, mill-Kummissjoni Ewropea, ta’ Avviż Interpretattiv dwar l-indikazzjoni tal-oriġini ta’ merkanzija li tkun ġejja minn dawn it-territorji[2].

Fl-ewwel lok, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, skont l-Artikoli 9 u 26 tar-Regolament Nru 1169/2011, il-pajjiż ta’ oriġini jew il-post ta’ provenjenza ta’ prodott tal-ikel għandu jiġi indikat meta l-ommissjoni ta’ tali indikazzjoni tista’ tqarraq bil-konsumaturi, billi tagħtihom x’jifhmu li dan il-prodott tal-ikel għandu pajjiż ta’ oriġini jew post ta’ provenjenza differenti mill-pajjiż ta’ oriġini jew mill-post ta’ provenjenza reali tiegħu. Barra minn hekk, hija osservat li, meta l-indikazzjoni tal-oriġini jew ta’ provenjenza tingħata fuq prodott tal-ikel, hija ma għandhiex tkun qarrieqa.

Fit-tieni lok, il-Qorti tal-Ġustizzja speċifikat kemm l-interpretazzjoni tal-kunċett ta’ “pajjiż ta’ oriġini”[3] u kemm l-interpretazzjoni tal-kliem “pajjiż” u “territorju” fis-sens tar-Regolament Nru 1169/2011. F’dan ir-rigward, hija osservat li dan il-kunċett huwa ddefinit fl-Artikolu 2(3) tal-imsemmi regolament, b’riferiment għall-Kodiċi Doganali tal-Unjoni[4], li jipprovdi li għandha titqies li toriġina minn “pajjiż” jew minn “territorju” partikolari l-merkanzija li tkun jew inkisbet kollha kemm hi f’dan il-

[1] Regolament (UE) Nru 1169/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta’ Ottubru 2011 dwar l-għoti ta’ informazzjoni dwar l-ikel lill-konsumaturi, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 1924/2006 u (KE) Nru 1925/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li jħassar id-Direttiva tal-Kummissjoni 87/250/KEE, id-Direttiva tal-Kunsill 90/496/KEE, id-Direttiva tal-Kummissjoni 1999/10/KE, id-Direttiva 2000/13/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi tal-Kummissjoni 2002/67/KE u 2008/5/KE u r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 608/2004 (ĠU 2011, L 304, p. 18, rettifiki fil-ĠU 2014, L 331, p. 40 u fil-ĠU 2016, L 266, p. 7).
[2] Avviż Interpretattiv dwar l-indikazzjoni tal-oriġini tal-prodotti minn territorji okkupati mill-Iżrael minn Ġunju 1967 ’l hawn” (ĠU 2015, C 375, p. 4).
[3] Artikoli 9(1)(i) u 26(2)(a) tar-Regolament Nru 1169/2011.
[4] Regolament (UE) Nru 952/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta’ Ottubru 2013 li jistabbilixxi l-Kodiċi Doganali tal-Unjoni (ĠU 2013, L 269, p. 1, rettifiki fil-ĠU 2013, L 287, p 90 u fil-ĠU 2016, L 267, p. 2).

pajjiż jew f'dan it-territorju, jew li tkun għaddiet mill-aħħar ipproċessar jew xogħol sostanzjali fl-imsemmi pajjiż jew fl-imsemmi territorju[5].

Fir-rigward tal-kelma "pajjiż", li tintuża diversi drabi fit-Trattati UE u FUE bħala sinonimu tal-kelma "Stat", il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, sabiex tiġi żgurata interpretazzjoni konsistenti tad-dritt tal-Unjoni, għandha tingħata l-istess tifsira lil din il-kelma fil-Kodiċi Doganali tal-Unjoni u, għaldaqstant, fir-Regolament Nru 1169/2011. Issa, l-"Istat" jidentifika entità sovrana li teżerċita, fi ħdan il-fruntieri ġeografiċi tagħha, il-ġurisdizzjoni sħiħa rrikonoxxuta mid-dritt internazzjonali. Fir-rigward tal-kelma "territorju", il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li mill-formulazzjoni stess tal-Kodiċi Doganali tal-Unjoni jirriżulta li dan il-kodiċi jirreferi għal entitajiet li ma jkunux "pajjiżi" u, għalhekk, li ma jkunux "Stati". F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Ġustizzja speċifikat li l-fatt li titqiegħed, fuq prodotti tal-ikel, l-indikazzjoni li l-Istat ta' Iżrael huwa l-"pajjiż ta' oriġini" tagħhom, meta dawn il-prodotti tal-ikel ikunu fil-verità ġejjin minn territorji li kull wieħed minnhom għandu status internazzjonali individwali u distint minn dak ta' dan l-Istat, filwaqt li huma okkupati minn dan tal-aħħar u filwaqt li huma suġġetti għal ġurisdizzjoni limitata tiegħu, bħala setgħa okkupanti fis-sens tad-dritt umanitarju internazzjonali, ikun ta' natura li jqarraq bil-konsumaturi. Għaldaqstant, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-indikazzjoni tat-territorju ta' oriġini tal-prodotti tal-ikel inkwistjoni hija obbligatorja, fis-sens tar-Regolament Nru 1169/2011, sabiex jiġi evitat li l-konsumaturi jkunu mqarrqa dwar il-fatt li l-Istat ta' Iżrael huwa preżenti f'dawn it-territorji bħala setgħa okkupanti u mhux bħala entità sovrana.

Fir-rigward, fit-tielet u l-aħħar lok, tal-kunċett ta' "post ta' provenjenza"[6], il-Qorti tal-Ġustizzja ddikjarat li dan il-kunċett għandu jinftiehem fis-sens li jirreferi għal kull spazju ġeografiku ddeterminat li jinsab fil-pajjiż jew fit-territorju ta' oriġini ta' prodott tal-ikel, bl-esklużjoni ta' indirizz ta' produttur. B'hekk, l-indikazzjoni li prodott tal-ikel ikun ġej minn "insedjament Iżraeljan" li jinsab f'wieħed mit-"territorji okkupati mill-Istat ta' Iżrael" tista' titqies li hija indikazzjoni tal-"post ta' provenjenza", sa fejn il-kelma "insedjament" tirreferi għal post ġeografiku ddeterminat.

Barra minn hekk, fir-rigward tal-kwistjoni jekk l-indikazzjoni "insedjament Iżraeljan" hijiex ta' natura obbligatorja, il-Qorti tal-Ġustizzja l-ewwel nett enfasizzat li l-insedjamenti stabbiliti f'uħud mit-territorji okkupati mill-Istat ta' Iżrael huma kkaratterizzati mill-fatt li huma r-riżultat konkret ta' politika ta' trasferiment tal-popolazzjoni mmexxija minn dan l-Istat barra mit-territorju tiegħu, bi ksur tar-regoli tad-dritt umanitarju internazzjonali[7]. It-tieni nett, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-ommissjoni ta' din l-indikazzjoni, li timplika li jiġi indikat biss it-territorju ta' oriġini, tista' tqarraq bil-konsumaturi. Fil-fatt, il-konsumaturi ma jistgħux ikunu jafu, fl-assenza ta' kwalunkwe informazzjoni ta' natura li tagħtihom kjarifika dwar dan il-punt, li prodott tal-ikel ikollu bħala post ta' provenjenza lokalità jew grupp ta' lokalitajiet li jikkostitwixxu insedjament stabbilit f'wieħed mill-imsemmija territorji b'nuqqas ta' osservanza tar-regoli tad-dritt umanitarju internazzjonali. Issa, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, skont id-dispożizzjonijiet tar-Regolament Nru 1169/2011[8], l-informazzjoni lill-konsumaturi għandha tippermettilhom jiddeċiedu b'għarfien sħiħ tal-fatti kif ukoll b'osservanza mhux biss ta' kunsiderazzjonijiet sanitarji, ekonomiċi, ekoloġiċi jew soċjali, iżda wkoll ta' kunsiderazzjonijiet etiċi jew marbuta mal-osservanza tad-dritt internazzjonali. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li tali kunsiderazzjonijiet setgħu jinfluwenzaw id-deċiżjonijiet ta' xiri tal-konsumaturi.

TFAKKIRA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti lill-qrati tal-Istati Membri, fil-kuntest ta' tilwima li jkunu aditi biha, li jagħmlu domandi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma tiddeċidix it-tilwima nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssolvi l-kawża inkonformità mad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qrati l-oħra nazzjonali aditi bi problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-test sħiħ tas-sentenza jinsab fuq is-sit CURIA mill-jum li fiha tingħata s-sentenza

[5] Artikolu 60 tar-Regolament Nru 952/2013.
[6] Artikoli 9(1)(i) u 26(2)(a) tar-Regolament Nru 1169/2011.
[7] Is-sitt paragrafu tal-Artikolu 49 tal-Konvenzjoni ta' Genève dwar il-Protezzjoni tal-Persuni Ċivili fi Żmien il-Gwerra, konkluża fit-12 ta' Awwissu 1949.
[8] Premessi 3 u 4 u Artikolu 3(1) tar-Regolament Nru 1169/2011.

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ritratti tal-għoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "Europe by Satellite" ☎ (+32) 2 2964106